

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حسابرسی

فناوری اطلاعات

درساً مُشدئی

۱۳۹۷

سرشناسه : مُشدئي، دُرسا، ۱۳۶۷-
 عنوان و نام پديدآور : حسابري فناوری اطلاعات / دُرسا مُشدئي.
 مشخصات نشر : دامغان: گلبانگ شرق، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهري : ۱۷۰ص.
 شابک : ۶-۳۲-۲۵۲۱-۹۶۴-۹۷۸: ۲۰۰۰۰۰ ريال.
 وضعیت فهرست نویسی : فيبا
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۶۰
 موضوع : تکنولوژی اطلاعات -- حسابري
 موضوع : Information technology - - Auditing
 رده‌بندی کنگره : T۵۸/۵/م۵ج۵ ۱۳۹۷
 رده‌بندی دیویی : ۶۵۸/۴۷۸
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۱۵۰۵۴۴

مؤسسه انتشاراتی گلبانگ شرق

Golbang.jeeran.com

دفتر و فررسگاه مرکز:

- دامغان، خیابان شهباز، مؤسسه انتشاراتی

گلبانگ شرق، صندوق پستی ۳۶۷۱۵-۳۳۸

- دامغان، بازار بزرگ سرپوش، مطبعه فرهنگی

(خوشنویسان)

- سمنان، میدان معلم، مجتمع تجاری اسکان، آب

نمای دوم، واحد ۷، نشر و پخش امید کومش

شناسنامه

حسابري فناوری اطلاعات

دُرسا مُشدئي

ناشر: گلبانگ شرق

چاپخانه: زلال کوثر

چاپ نخست، ۱۳۹۷

شابک: ۶-۳۲-۲۵۲۱-۹۶۴-۹۷۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

صفحه‌آرایی: محمدتقی رهبری فرد

قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ريال

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه
۲.....	سخن ناشر
۳.....	فصل اول: کلیات حسابرسی فناوری اطلاعات
۵.....	۱-۱- فناوری اطلاعات
۶.....	۱-۲- سیستم‌های حسابداری
۷.....	۱-۳- حسابداری کامپیوتری
۸.....	۱-۴- کامپیوتر در چرخه حسابداری
۹.....	۱-۵- حسابرسی کامپیوتری
۱۰.....	۱-۶- تعریف حسابرسی فناوری اطلاعات
۱۰.....	۱-۷- نقش حسابرس در حسابرسی فناوری اطلاعات
۱۳.....	۱-۸- انواع حسابرسی فناوری اطلاعات
۱۳.....	۱-۸-۱- حسابرسی پردازش نوآوری‌های فناورانه
۱۳.....	۱-۸-۲- حسابرسی مقایسه نوآوری‌ها
۱۳.....	۱-۸-۳- حسابرسی وضعیت فناوری
۱۳.....	۱-۹- دلایل استفاده از کامپیوترهای شخصی در حسابرسی
۱۴.....	۱-۹-۱- تکنیک‌ها و ابزارهای کامپیوتری در حسابرسی
۱۵.....	۱-۱۰- اهداف حسابرسی فناوری اطلاعات
۱۵.....	۱-۱۱- پیش‌نیازهای حسابرسی فناوری اطلاعات
۱۶.....	۱-۱۲- مراحل حسابرسی فناوری اطلاعات
۱۶.....	۱-۱۳- دانش کامپیوتری مورد نیاز حسابرسان
۱۷.....	۱-۱۳-۱- کارشناسان حسابرسی سیستم‌های کامپیوتری
۱۸.....	۱-۱۳-۲- سازماندهی حسابرسی فناوری اطلاعات
۱۹.....	۱-۱۴- حسابرسی فناوری اطلاعات و امنیت
۲۰.....	۱-۱۵- انجمن علمی حسابرسی فناوری اطلاعات
۲۱.....	سوالات
۲۳.....	فصل دوم: حسابرسی در محیط سیستم‌های اطلاعاتی - پایگاه اطلاعاتی

۲۵	۲-۱- سیستم پایگاه اطلاعاتی.....
۲۶	۲-۲- ویژگی سیستم‌های پایگاه اطلاعاتی.....
۲۶	۲-۳- فرهنگ داده‌ها و موارد استفاده از آن.....
۲۷	۲-۳-۱- حفظ قابلیت اتکا، ایمنی و تمامیت اطلاعات.....
۲۷	۲-۴- کنترل‌های عمومی در محیط پایگاه‌های اطلاعاتی.....
۲۸	۲-۵- آثار پایگاه‌های اطلاعاتی بر سیستم حسابرسی.....
۳۰	۲-۶- ویژگی‌های ساختار سازمانی.....
۳۰	سؤالات:

فصل سوم: بستند سازی در حسابرسی فناوری اطلاعات

۳۳	۳-۱- مستند سازی.....
۳۵	۳-۲- مستندات در سیستم‌های کاربردی.....
۳۷	۳-۲-۱- مزایا و منافع سیستم‌های کاربردی.....
۳۸	۳-۲-۲- کاربردهای مستندات ری سیستم‌های کاربردی.....
۳۹	۳-۳- حداقل مستندات از نظر حسابرسی.....
۴۰	۳-۳-۱- پرونده سیستم کاربردی.....
۴۱	۳-۳-۲- راهنمای کاربران.....
۴۲	۳-۳-۳- پرونده برنامه‌ها.....
۴۳	۳-۴- نرم افزارهای ویژه بستند سازی.....
۴۳	۳-۴-۱- نرم افزارهای ترسیم نمودگر برنامه.....
۴۴	۳-۴-۲- نرم افزار تهیه جداول.....
۴۵	۳-۴-۳- نرم افزار تدوین فایل‌ها.....
۴۵	۳-۴-۴- نرم افزار تکمیل کلمات.....
۴۶	۳-۴-۵- نرم افزار بایگانی کامپیوتری.....
۴۸	سؤالات:

فصل چهارم: قوانین و استانداردهای بین‌المللی حسابرسی فناوری اطلاعات

۵۱	۴-۱- قوانین بین‌المللی در حوزه فناوری اطلاعات.....
۵۱	۴-۱-۱- قانون کلاهبرداری را یانه ای و سوء استفاده ۱۹۸۴.....
۵۲	۴-۱-۲- قانون سازبانز- اکسلی ۲۰۰۲.....
۵۲	۴-۲- استانداردهای بین‌المللی حسابرسی.....
۵۳	۴-۳- استاندارد ۴۰۱ حسابرسی در محیط کامپیوتری.....
۵۳	۴-۳-۱- هدف.....

۵۴	۴-۳-۲- مهارت و صلاحیت حرفه‌ای
۵۴	۴-۳-۳- برنامه ریزی
۵۶	۴-۳-۴- ارزیابی خطریا ریسک
۵۷	۴-۳-۵- روش‌های حسابرسی
۵۷	۴-۴- استاندارد ۴۰۲ واحدهای استفاده کننده از مراکز خدمات کامپیوتری
۵۸	۴-۴-۱- هدف
۵۸	۴-۴-۲- واحد مورد رسیدگی و مرکز خدمات کامپیوتری
۵۹	۴-۴-۳- ارزیابی فعالیت‌های مراکز خدمات کامپیوتری
۵۹	۴-۴-۴- ارزیابی کنترل‌های داخلی مراکز خدمات کامپیوتری
۶۰	۴-۴-۵- گزارش حسابرسی مرکز خدمات کامپیوتری
۶۱	۴-۴-۵-۱- گزارش مناسب بودن طراحی
۶۱	۴-۴-۵-۲- گزارش مناسب بودن طراحی و اثر بخشی عملیاتی
۶۲	۴-۴-۵-۳- ارزیابی گزارش حسابرسی مرکز خدمات کامپیوتری
۶۳	سوالات:
۶۵	فصل پنجم: برنامه حسابرسی
۶۷	۵-۱- طراحی برنامه حسابرسی
۶۸	۵-۲- برنامه حسابرسی مقدماتی
۶۹	۵-۳- شناخت فعالیت‌ها
۶۹	۵-۳-۱- شناخت فعالیت‌های صاحب‌کار
۷۰	۵-۳-۲- رشته فعالیت صاحب‌کار
۷۱	۵-۳-۳- شناخت فعالیت‌های صاحب‌کار و برنامه ریزی
۷۱	۵-۳-۴- بررسی و شناخت سوابق حسابرسی
۷۲	۵-۴- روش‌های تحلیلی
۷۳	۵-۵- ارزیابی خطرات و تعیین میزان آزمون‌ها
۷۳	۵-۵-۱- خطرات ذاتی
۷۴	۵-۵-۲- خطرات کنترلی
۷۴	۵-۵-۲-۱- ارزیابی خطرات کنترلی
۷۵	۵-۵-۲-۲- کنترل‌های عمومی
۷۶	۵-۵-۲-۳- کنترل‌های کاربردی
۷۷	۵-۵-۲-۴- کنترل‌های اطلاعات و گزارش‌های خروجی
۷۷	۵-۵-۳- خطر عدم کشف

۷۷..... ۵-۶- برنامه عمومی حسابرسی

۷۸..... سوالات:

۸۱ فصل ششم: نرم افزارها و روش های استفاده در حسابرسی فناوری اطلاعات

۸۳..... ۶-۱- دلایل بکار گیری کامپیوتر در حسابرسی

۸۳..... ۶-۲- نوع کامپیوتر مورد استفاده در حسابرسی

۸۴..... ۶-۱-۲- ویژگی های کامپیوترهای شخصی

۸۵..... ۶-۳- فناوری اطلاعات در حسابرسی

۸۵..... ۶-۳-۱- مزایای فناوری اطلاعات در حسابرسی

۸۶..... ۶-۳-۲- مزایای استفاده از فناوری اطلاعات

۸۷..... ۶-۳-۳- چالش های استفاده از فناوری اطلاعات

۸۷..... ۶-۴- نرم افزارهای حسابرسی

۸۹..... ۶-۴-۱- جستجوی پرونده ها

۹۰..... ۶-۴-۲- ترجمه پرونده ها

۹۰..... ۶-۴-۳- مقایسه پرونده ها

۹۰..... ۶-۴-۴- ویرایش اطلاعات

۹۱..... ۶-۴-۵- چاپ اطلاعات

۹۱..... ۶-۴-۶- تحلیل های آماری

۹۲..... ۶-۴-۷- عملیات ریاضی

۹۳..... ۶-۴-۸- انتخاب اسناد

۹۳..... ۶-۴-۹- مرتب سازی داده ها

۹۳..... ۶-۵- تحولات جدید در نرم افزارهای کامپیوتری

۹۴..... ۶-۵-۱- میان افزارها

۹۵..... ۶-۶- روش های حسابرسی فناوری اطلاعات

۹۶..... ۶-۶-۱- به کارگیری روش های حسابرسی به کمک کامپیوتر

۹۷..... ۶-۶-۲- نظارت بر کاربرد روش های حسابرسی به کمک کامپیوتر

۹۸..... ۶-۶-۳- مستندسازی

۹۹..... سوالات:

۱۰۱ فصل هفتم: کنترل های داخلی در حسابرسی فناوری اطلاعات

۱۰۳..... ۷-۱- کنترل های داخلی

۱۰۳..... ۷-۲- کنترل های داخلی استقرار سیستم فناوری اطلاعات

۱۰۳..... ۷-۲-۱- فناوری اطلاعات

۱۰۴	۷-۲-۲- اجزاء فناوری اطلاعات
۱۰۴	۷-۲-۳- چرخه حیات فناوری اطلاعات
۱۰۴	۷-۲-۳-۱- امکان سنجی نیاز
۱۰۵	۷-۲-۳-۲- تهیه طرح اجرایی
۱۰۵	۷-۲-۳-۳- تأمین و تخصیص بودجه فناوری اطلاعات
۱۰۶	۷-۲-۳-۴- تأمین فناوری
۱۰۶	۷-۳- کنترل‌های فناوری
۱۰۸	۷-۴- فواید کنترل داخلی
۱۰۸	۷-۵- طبقه بندی کنترل‌های داخلی
۱۰۹	۷-۶- ساختار کنترل‌های داخلی
۱۰۹	۷-۷- محیط کنترل‌های داخلی
۱۱۰	۷-۸- کنترل‌های عمومی یا روش‌های کنترلی
۱۱۱	۷-۸-۱- کنترل‌های عمومی فناوری اطلاعات
۱۱۳	۷-۹- کنترل‌های کاربردی
۱۱۴	۷-۹-۱- کنترل‌های کاربردی فناوری اطلاعات
۱۱۶	۷-۱۰- پرسشنامه کنترل‌های داخلی
۱۱۷	سؤالات:
۱۱۹	فصل هشتم: طرح و اجرای آزمون‌های کنترل
۱۲۱	۸-۱- ساختار حسابرسی فناوری اطلاعات
۱۲۲	۸-۱-۱- برنامه ریزی حسابرسی
۱۲۳	۸-۱-۲- آزمون‌های کنترل
۱۲۳	۸-۱-۳- آزمون محتوا
۱۲۴	۸-۲- انواع آزمون‌های کنترل
۱۲۴	۸-۳- انواع آزمون‌های رعایت کنترل‌ها
۱۲۵	۸-۴- استفاده از کامپیوتر در آزمون‌های رعایت کنترل‌های عمومی
۱۲۶	۸-۵- کنترل‌های عمومی - کنترل‌های تغییرات برنامه
۱۲۶	۸-۵-۱- رد یابی تغییرات مجاز
۱۲۶	۸-۵-۱-۱- نیازهای حسابرس
۱۲۶	۸-۵-۱-۲- آزمون‌های مورد استفاده کامپیوتر
۱۲۷	۸-۵-۱-۳- کیفیت شواهد
۱۲۷	۸-۵-۲- مقایسه لیست برنامه‌ها

۱۲۸	۸-۵-۲-۱- نیاز حسابرس
۱۲۸	۸-۵-۲-۲- مورد استفاده کامپیوتر
۱۲۸	۸-۵-۲-۳- کیفیت شواهد
۱۲۹	۸-۶- کنترل‌های عمومی- کنترل مدل برنامه
۱۲۹	۸-۶-۱- ردیابی روش‌های جایگزین نمودن مدل جدید
۱۳۰	۸-۶-۱-۱- نیازهای حسابرس
۱۳۰	۸-۶-۱-۲- مورد استفاده کامپیوتر
۱۳۰	۸-۶-۱-۳- کیفیت شواهد
۱۳۰	۸-۷- کنترل ای کار بردی- کنترل ورود و پردازش اطلاعات
۱۳۱	۸-۷-۱- اهداف حسابرسی کنترل‌های کاربردی
۱۳۱	۸-۷-۲- کنترل‌های کاربردی- استفاده از اطلاعات آزمایشی
۱۳۱	۸-۷-۲-۱- نیازهای حسابرس
۱۳۲	۸-۷-۲-۲- موارد استفاده کامپیوتر
۱۳۲	۸-۷-۲-۳- کیفیت شواهد
۱۳۲	۸-۷-۳- کنترل‌های کاربردی- بررسی گزارش‌های موارد استثنایی
۱۳۲	۸-۷-۳-۱- نیازهای حسابرس
۱۳۳	۸-۷-۳-۲- مورد استفاده کامپیوتر
۱۳۳	۸-۷-۳-۳- کیفیت شواهد
۱۳۳	۸-۷-۴- کنترل‌های کاربردی- ردیابی کنترل‌های مستند شده برنامه
۱۳۳	۸-۷-۴-۱- نیازهای حسابرس
۱۳۴	۸-۷-۴-۲- مورد استفاده کامپیوتر
۱۳۴	۸-۷-۴-۳- کیفیت شواهد
۱۳۵	سوالات:

فصل نهم: طرح و اجرای آزمون‌های محتوی

۱۳۹	۹-۱- انواع آزمون‌های محتوی
۱۴۰	۹-۲- نمونه‌هایی از آزمون‌های محتوی
۱۴۰	۹-۳- آزمون ثبت در فایل‌های اطلاعاتی
۱۴۱	۹-۴- تحلیل‌های کلی اطلاعات فایل‌ها
۱۴۱	۹-۴-۱- موارد استفاده از کامپیوتر
۱۴۲	۹-۴-۲- کیفیت شواهد
۱۴۲	۹-۵- آزمون‌های ساختار و محتوای فایل

۱۴۳	۹-۵-۱-آزمون وجود مقادیر از قلم افتاده در اسناد فایل‌ها
۱۴۴	۹-۵-۱-۱-نیازهای حسابرسی
۱۴۴	۹-۵-۱-۲-موارد استفاده از کامپیوتر
۱۴۴	۹-۵-۱-۳-کیفیت شواهد
۱۴۴	۹-۵-۲-آزمون معقول بودن مقادیر موجود در اسناد فایل‌ها
۱۴۴	۹-۵-۲-۱-نیازهای حسابرسی
۱۴۵	۹-۵-۲-۲-موارد استفاده از کامپیوتر
۱۴۵	۹-۵-۲-۳-کیفیت شواهد
۱۴۶	۹-۵-۲-۴-نیازهای حسابرسی
۱۴۶	۹-۵-۲-۵-موارد استفاده از کامپیوتر
۱۴۶	۹-۵-۲-۶-کیفیت شواهد
۱۴۷	۹-۵-۳-آزمون درست و کامل بودن جداول اطلاعاتی مورد استفاده در محاسبات
۱۴۷	۹-۵-۳-۱-نیازهای حسابرسی
۱۴۷	۹-۵-۳-۲-موارد استفاده از کامپیوتر
۱۴۸	۹-۵-۳-۳-کیفیت شواهد
۱۴۸	۹-۵-۴-آزمون معقول بودن مبالغ هر یک از سلاخ هزینه
۱۴۸	۹-۵-۴-۱-نیازهای حسابرسی
۱۴۸	۹-۵-۴-۲-موارد استفاده از کامپیوتر
۱۴۹	۹-۵-۴-۳-کیفیت شواهد
۱۵۰	سوالات:

فصل دهم: تدوین نتایج حسابرسی فناوری اطلاعات

۱۵۱	۱۰-۱-تدوین نتایج
۱۵۳	۱۰-۲-گزارش نکات قابل توجه
۱۵۵	۱۰-۳-گزارش حسابرسی و بازرس قانونی یا گزارش خلاصه نتایج رسیدگی
۱۵۵	۱۰-۴-توصیه‌ها
۱۵۵	۱۰-۴-۱-تدوین توصیه‌هایی برای تغییرات در ساختار کنترل‌های داخلی
۱۵۶	۱۰-۴-۲-تدوین توصیه‌ها برای تغییرات در برنامه حسابرسی
۱۵۷	سوالات:
۱۵۸	پیوست ۱: اصطلاحات حسابرسی فناوری اطلاعات
۱۶۰	منابع و مآخذ:

«رب اشرح لی صدری و یسرلی امری و احلل عقده من لسانی یفقهوا قولی»

خدایا، پروردگارا سینه‌ام را بگشا دشوارم را آسان نما تا دیگران سخن دل مرا بفهمند. مقدمه‌ام را با ناسی از پدرم که نوشته‌هایش را با آیه فوق شروع می‌کرد می‌نگارم رشد دانش بشری در جریان خروشان تحولات علمی و فرهنگی تاریخ اندیشه بشری از طریق مشاهده و ثبت همراه با تجزیه و تحلیل آنها تحصیل شده است و در هر دوره تاریخی به صورت مکتوب یا سینه به سینه به نسل‌های بعد سپرده شده و آنها نیز به نوبه خود تجارب و معلومات جدیدی کسب کرده و حقایق را افزایش داده و به نسل بعد از خود سپرده‌اند. صاحب نظران هر حوزه علمی می‌توانند با شناخت واقعیت‌ها به پیش بینی، هدایت و کنترل حوادث علمی، جریان علم را در خدمت مردم و جامعه قرار دهند بقای هر تمدن وابستگی خاصی به ضبط یافته‌های علمی و نیز قدرت گزینش و زایا ساختن آنها در تمام عرصه‌های علمی و فرهنگی دارد.

در مجموعه حاضر که گفته‌های نانوشته بسیاری وجود دارد با همه قاست به این منظور تهیه شده است اگر توفیق حاصل گردد بر غنای آن افزوده خواهد شد تا بتواند مؤثر در خدمت به دانش‌پژوهان قرار گیرد.

امید است با توجه تجربه طولانی مؤلف در تدریس هر دو زمینه حسابرسی و فناوری اطلاعات موضوع پیش رو بتواند مورد استفاده دانشجویان و دانش‌پژوهان قرار گیرد انتظار این است که دانشجویان، اساتید محترم مرا از نظرات ارزنده خود محروم نسازند. چشم به راه نظرات همه عزیزان هستیم.